

ODVAHA SNÍT

CHUNGPO TSERING

Když se o někom řekne, že rozumí řeči ptáků, znamená to, že je nadán darem hlubokého vhledu do vibrací života. Sám jsem toho byl několikrát svědkem, když Chungpo ve Všenorech vyšel na dvorek, rozhlédl se po obloze a zaskřehotal. Rázem se na obloze objevila káňata a začala mu odpovídat.

Chungpo Tsering (1979–2024) rozdával radost a veselou náladu všude, kam vkročil. Během několika minut dokázal navázat přátelství s neznámými lidmi. Myslím, že byl poutníkem, ne uprchlíkem, i když se tak viděl. Narodil se v osadě Tingri ležící na staré obchodní stezce z Nepálu do Lhasy na dohled od několika osmitisícovek v centrálním Himálaji. Jako dvouleté batole byl propašován přes vysokohorskou hranici do Indie. Lakonicky zachytil jeho příběh text k samostatné výstavě v New Yorku 2014 s názvem VAGABOND – „Narodil se v Tibetu pod čínskou okupací, vyrostl v Indii jako sirotek, vyhnán z Nepálu jako aktivista a nyní se objevuje v Americe jako umělec.“

Na začátku své umělecké cesty navrhoval vzory koberců a prodával je továrnám v Káthmándú. Později tamtéž založil první tibetskou galerii současného umění, která byla po čase na nátlak Číny uzavřena. Chungpo našel azyl nejdříve v Koreji, kde získal stipendium na umělecké škole, a pak v USA. Tam získal i občanství.

Po návratu do Indie roku 2015 se aktivně zapojil do činnosti uměleckého centra na okraji Dharamsaly. Chungpo byl za každých okolností veřejnou osobou, která se nevtírala, ale konala.

Proslulé jsou jeho akce se samolepkami s tematikou svobodného Tibetu, které si sám vyráběl. Pokud vás překvapí tibetské graffiti někde v ulicích New Yorku, pod mostem v Paříži, na barovém záchodě v San Franciscu, případně před čínskou ambasádou v Praze, možná stojíte před jedním z jeho podvratných aktů.

Jeho oblíbenou výtvarnou technikou byl přírodní uhel. Příznačně tuto techniku začal používat na svém ústředním tématu týkajícím se sebeupalování. Velmi ho zasáhlo, že i někteří jeho kamarádi podstoupili tuto oběť. K tomuto tématu se vyjadřoval i prostřednictvím objektů. Jeden z nich můžeme vidět na fotografii. Na ústředním hasicím přístroj je napsána mantra „O mani padme hum“. Minimax stojí na složené tibetské vlajce a knize s názvem „Tibetan Self-immolation 1998–2018“. Na vrcholu celé kompozice sedí motýl – jako ochranný symbol svobodného ducha.

Jeho soucitný přístup k životu byl v základu všeho jeho konání. Možná i proto, že krása s tragédií obývaly jeho život stejnou měrou. On skutečně žil Dharmou. Byl žákem i učitelem zároveň. Nikdy nezapomenu na situaci, kdy mně Chungpo během jednoho večera u ohně vysvětloval podstatu buddhistického učení. Já mu rozuměl každé páté slovo, ale od té doby jsem celou tu filozofii jaksi pozřel vnitřně a když oheň vyhasl, byl jsem o mnoho bohatší. Ne nadarmo mu Dalajlama v dětství doporučoval, ať se stane mnichem. On si ale zvolil jinou cestu, cestu populárního jogína a umělce.

Když se Chungpo před sedmi lety v rámci spolupráce dharamsalské Dialogue Artist Residency a pražského Tibet Open House (TOH) objevil v České republice, možná už dopředu věděl, že zde zůstane.

TOH vedou sami umělci. Je to výjimečná platforma pro setkávání všech zájemců o učení Dharmy a buddhistické filozofie, ale také ostatních duchovních nauk. Pražský TOH v sobě uchovává odkaz Václava Havla a směřuje k naplnění čtyř závazků vytyčených Dalajlamou.

Chungpo se ubytoval v jednom z rezidenčních ateliérů vedle gompy (meditační centrum) ve Všenorech. Zvláštní proměna se ukázala potom, co obdržel zprávu o svém brzkém odchodu z tohoto světa. Ubral na veřejných aktivitách, začal se víc věnovat studiu a vnitřní připravenosti.

Chungpo se stal součástí naší society tak přirozeně také proto, že mu tu a tam zpoza očí problesklo rošťáctví. Byl vždy pro každou legraci. Nikdy nezapomenu na dotaz „Jak se máš?“, a než jsem se z obtížné otázky stačil vykrotit, sám odpověděl „Dobře!“

Petr Králík

